

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ລັດຖະບານ

ເລກທີ 626/ລບ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 22.10.2021

ດໍາລັດ
ວ່າດ້ວຍການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ

- ອີງຕາມ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍລັດຖະບານ ສະບັບເລກທີ 04/ສພຊ, ລົງວັນທີ 6 ພະຈິກ 2016;
- ອີງຕາມ ໜັງສືສະເໜີຂອງກະຊວງຍຸຕິທໍາ ສະບັບເລກທີ 1152/ກຍ, ລົງວັນທີ 15 ກັນຍາ 2021.

ລັດຖະບານ ອອກດໍາລັດ:

ໝວດທີ 1
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1 ຈຸດປະສົງ

ດໍາລັດສະບັບນີ້ ກໍານົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາ ວຽກງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຢ່າງ ມີ ປະສິດທິຜົນ ແລະ ມີຄວາມເປັນເອກະພາບໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ແນໃສ່ເພີ່ມທະວີຄວາມສາມັກຄີປອງ ດອງລະຫວ່າງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາຄວາມສະຫງົບ, ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ ແລະ ຄວາມຍຸຕິທໍາໃນສັງຄົມ.

ມາດຕາ 2 ການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ

ການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ແມ່ນຮູບການໜຶ່ງຂອງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ເຊິ່ງດໍາເນີນໂດຍໜ່ວຍ ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ດ້ວຍການສຶກສາອົບຮົມ, ຊ່ວຍເຫຼືອ, ແນະນໍາ ຄູ່ກໍລະນີ ໃຫ້ມີຄວາມຕື່ນຕົວປະນີ ປະນອມ ແລະ ຕົກລົງແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງນໍາກັນ.

ມາດຕາ 3 ການອະທິບາຍຄໍາສັບ

ຄໍາສັບ ທີ່ນໍາໃຊ້ໃນດໍາລັດສະບັບນີ້ ມີຄວາມໝາຍ ດັ່ງນີ້:

1. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ໝາຍເຖິງ ຄວາມບໍ່ຖືກຕ້ອງປອງດອງກັນ, ຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈກັນ, ບໍ່ສາມາດ ຕົກລົງ ຫຼື ບໍ່ລົງລອຍກັນ ທີ່ເກີດຂຶ້ນລະຫວ່າງ ບຸກຄົນ ກັບ ບຸກຄົນ, ບຸກຄົນ ກັບ ການຈັດຕັ້ງ ກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນ ທາງ ແພ່ງ, ການຄ້າ, ຄອບຄົວ, ແຮງງານ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງອື່ນທີ່ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ ແລະ ການລະເມີດ ກົດໝາຍອາຍາ ທີ່ກົດໝາຍອະນຸຍາດໃຫ້ໄກ່ເກ່ຍ;

2. ການສຶກສາອົບຮົມ ໝາຍເຖິງ ການໃຫ້ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານ ກົດໝາຍ, ຮີດຄອງປະເພນີອັນດີງາມຂອງ ຊາດ, ການຕັກເຕືອນ ຄູ່ກໍລະນີ;

3. ການປະນີປະນອມ ໝາຍເຖິງ ການຜ່ອນສິ້ນຜ່ອນຍາວ, ການໂຍະຍານ, ການໃຫ້ອະໄພ ຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ;
4. ເດັກ ໝາຍເຖິງ ບຸກຄົນທີ່ມີອາຍຸຕໍ່າກວ່າສິບແປດປີ;
5. ຊິງຊາວ ໝາຍເຖິງ ຊຸມຊົນໜຶ່ງທີ່ປະກອບສ້າງເປັນສາຍເລືອດດຽວກັນ ຕາມເຊື້ອບິດາ.

ມາດຕາ 4 ນະໂຍບາຍຂອງລັດກ່ຽວກັບວຽກງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ

ລັດ ຊຸກຍູ້, ສົ່ງເສີມວຽກງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ດ້ວຍການສ້າງເງື່ອນໄຂ ແລະ ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ວຽກງານດັ່ງກ່າວ ສາມາດດໍາເນີນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ລັດ ສົ່ງເສີມໃຫ້ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແກ້ໄຂນໍາກັນດ້ວຍການໄກ່ເກ່ຍຢູ່ຂັ້ນບ້ານ, ເສີມຂະຫຍາຍບົດບາດຂອງອົງການແນວລາວສ້າງຊາດ, ຜູ້ອາວຸໂສ ຫຼື ຜູ້ຊົງຄຸນຈຸດທິ, ຜູ້ຕາງໜ້າເຜົ່າ ຫຼື ຊິງຊາວ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄກ່ເກ່ຍ.

ລັດ ຊຸກຍູ້ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ປະກອບສ່ວນສະໜັບສະໜູນ ແລະ ໃຫ້ການຮ່ວມມືແກ້ວຽກງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ.

ມາດຕາ 5 ຂອບເຂດການນໍາໃຊ້ດໍາລັດ

ດໍາລັດສະບັບນີ້ ນໍາໃຊ້ສໍາລັບ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

ໝວດທີ 2

ຫຼັກການຂອງການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ

ມາດຕາ 6 ຫຼັກການ

ຫຼັກການຂອງການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ສະໝັກໃຈຂອງຄູ່ກໍລະນີ;
2. ສອດຄ່ອງກັບແນວທາງ, ນະໂຍບາຍ, ລັດຖະທໍາມະນູນ, ກົດໝາຍ ແລະ ຮິດຄອງປະເພນີອັນດີງາມ ຂອງຊາດ;
3. ຄວາມເປັນເອກະລາດຂອງຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ;
4. ການດໍາເນີນການຊ້ອງໜ້າ;
5. ການສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ປະນີປະນອມ;
6. ການເຄົາລົບສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທໍາຂອງຄູ່ກໍລະນີ;
7. ການຖອນຕົວ ແລະ ການຄ້ານຕົວຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ;
8. ການຮັກສາຄວາມລັບຂອງຄູ່ກໍລະນີ.

ມາດຕາ 7 ຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ສະໝັກໃຈຂອງຄູ່ກໍລະນີ

ການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຕ້ອງປະຕິບັດບົນພື້ນຖານຄວາມສະເໝີພາບຂອງພົນລະເມືອງລາວ, ຄົນຕ່າງດ້າວ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະ ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດ ທີ່ດໍາລົງຊີວິດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໂດຍບໍ່ຈໍາແນກເພດ, ເຊື້ອຊາດ,ເຜົ່າ, ຖານະທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ພາສາ, ລະດັບການສຶກສາ, ອາຊີບ, ຄວາມເຊື່ອຖື, ພູມລໍາເນົາ ແລະ ບັນຫາອື່ນ.

ການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ດໍາເນີນໄປ ບົນພື້ນຖານຄວາມສະໝັກໃຈຂອງຄູ່ກໍລະນີ ເຊິ່ງສະແດງອອກໃນການຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍ ຫຼື ສະເໜີ, ການອະທິບາຍ ຫຼື ຊີ້ແຈງຂອງຄູ່ກໍລະນີ ແຕ່ລະຝ່າຍ.

ໜ່ວຍໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຕ້ອງສ້າງເງື່ອນໄຂ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ພົນລະເມືອງ ລາວ, ຄົນຕ່າງດ້າວ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ແລະ ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດ ໂດຍສະເພາະຄູ່ກໍລະນີ ໄດ້ປະຕິບັດສິດສະເໜີພາບ ບົນພື້ນຖານຄວາມສະໝັກໃຈຂອງແຕ່ລະຝ່າຍ.

ມາດຕາ 8 ສອດຄ່ອງກັບແນວທາງຂອງພັກ, ນະໂຍບາຍ, ລັດຖະທຳມະນູນ, ກົດໝາຍ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີ ອັນດີງາມຂອງຊາດ

ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຕ້ອງປະຕິບັດບົນພື້ນຖານ ແນວ ທາງຂອງພັກ, ນະໂຍບາຍ, ລັດຖະທຳມະນູນ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 9 ຄວາມເປັນເອກະລາດຂອງຜູ້ໄກ່ແກ່ຍ

ໃນເວລາດຳເນີນການໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ຜູ້ໄກ່ແກ່ຍ ມີຄວາມເປັນເອກະລາດ, ປະຕິບັດບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຕົນ ໂດຍບໍ່ຂຶ້ນກັບການຊີ້ນຳ, ການບັງຄັບ ຫຼື ນາບຊູ່ ຈາກພາຍນອກ.

ມາດຕາ 10 ການດຳເນີນການຊ້ອງໜ້າ

ການໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງແຕ່ລະຄັ້ງ ຕ້ອງດຳເນີນຊ້ອງໜ້າຄູ່ກໍລະນີ ແຕ່ລະຝ່າຍ.

ການປະກອບ ຫຼື ການມີຄຳເຫັນຂອງຜູ້ໄກ່ແກ່ຍ, ຄູ່ກໍລະນີ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄກ່ແກ່ຍ ຕ້ອງ ເຮັດຢ່າງເປີດເຜີຍ.

ມາດຕາ 11 ການສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ປະນີປະນອມ

ການໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຕ້ອງດຳເນີນດ້ວຍວິທີການສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ປະນີປະນອມຄູ່ ກໍລະນີເທົ່ານັ້ນ.

ຜູ້ໄກ່ແກ່ຍ ຕ້ອງໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ, ແນະນຳ, ຊຸກຍູ້ ເພື່ອຊອກທາງອອກທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີ.

ມາດຕາ 12 ການເຄົາລົບສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງຄູ່ກໍລະນີ

ຜູ້ໄກ່ແກ່ຍ ຕ້ອງສ້າງເງື່ອນໄຂ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີ ໄດ້ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດພັນທະຂອງຕົນ ດ້ວຍການສະເໜີຄຳຄິດເຫັນ, ຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ, ຄວາມຂັດຂ້ອງໜອງໃຈ ລວມເຖິງ ຄວາມຮຽກ ຮ້ອງຕ້ອງການ ກ່ຽວກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງນັ້ນ.

ມາດຕາ 13 ການຖອນຕົວ ແລະ ການຄ້ານຕົວຜູ້ໄກ່ແກ່ຍ

ຜູ້ໄກ່ແກ່ຍ ມີສິດຖອນຕົວອອກຈາກການໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃດໜຶ່ງ ຖ້າເຫັນວ່າຕົນ ເປັນສະມາຊິກ ຄອບ ຄົວ, ຍາດພີ່ນ້ອງ, ມີຜົນປະໂຫຍດ, ມີຄວາມຂັດແຍ່ງ ຫຼື ບໍ່ມີຄວາມສາມາດ ທີ່ຈະສຶກສາອົບຮົມຄູ່ ກໍລະນີ.

ໃນກໍລະນີຜູ້ໄກ່ແກ່ຍຫາກບໍ່ຖອນຕົວ ຄູ່ກໍລະນີຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ ກໍ່ມີສິດຄ້ານຕົວຜູ້ກ່ຽວອອກຈາກ ການໄກ່ແກ່ຍນັ້ນ.

ມາດຕາ 14 ການຮັກສາຄວາມລັບຂອງຄູ່ກໍລະນີ

ຜູ້ໄກ່ແກ່ຍ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄກ່ແກ່ຍ ຕ້ອງຮັກສາຄວາມລັບຂອງຄູ່ກໍລະນີ ທີ່ຕົນໄດ້ຮູ້, ໄດ້ ເຫັນ.ຜູ້ເປີດເຜີຍ ຫຼື ເຜີຍແຜ່ຄວາມລັບຂອງຄູ່ກໍລະນີ ຈະໄດ້ຮັບຜິດຊອບຕາມກົດໝາຍ.

ໝວດທີ 3 ຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ນຳມາໄກ່ແກ່ຍ

ມາດຕາ 15 ປະເພດຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ປະເພດຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ນຳມາໄກ່ແກ່ຍຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນທາງແພ່ງ;

2. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນການຄ້າ;
3. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນຄອບຄົວ;
4. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ;
5. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບແຮງງານ;
6. ການກະທຳຜິດທາງອາຍາ;
7. ການກະທຳຜິດຂອງເດັກ.

ມາດຕາ 16 ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນທາງແພ່ງ

ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນທາງແພ່ງ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ກຳມະສິດກ່ຽວກັບສັດລ້ຽງ;
2. ມູນມໍຣະດົກ;
3. ການຮ້ອງຂໍທາງຜ່ານ;
4. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ;
5. ການລະເມີດສັນຍາທີ່ບໍ່ມີລັກສະນະການຄ້າ;
6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນທາງດ້ານບໍລິຫານ ທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງບ້ານ;
7. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນທາງແພ່ງອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 17 ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນການຄ້າ

ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນການຄ້າ ແມ່ນຂໍ້ຂັດແຍ່ງການຄ້າທີ່ມີລັກສະນະເລັກນ້ອຍ, ເປົາບາງ ຫຼື ເປັນຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ບໍ່ຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນ.

ໃນກໍລະນີເປັນຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີມູນຄ່າສູງ ກໍສາມາດນຳມາໄກ່ແກ້ໄດ້ ຖ້າຫາກຄູ່ກໍລະນີເຫັນດີໃຫ້ໄກ່ແກ້ ແລະ ໜ່ວຍໄກ່ແກ້ຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ມີຄວາມສາມາດຈະໄກ່ແກ້ໄດ້.

ມາດຕາ 18 ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນຄອບຄົວ

ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນຄອບຄົວ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ການຜິດຖຽງກັນລະຫວ່າງສະມາຊິກຄອບຄົວ ຍົກເວັ້ນ ການຢ່າຮ້າງຂອງຄູ່ຜົວເມຍ ເຊິ່ງຕ້ອງປະຕິ ບັດຕາມປະມວນກົດໝາຍແພ່ງ;
2. ຊັບສົມບັດຂອງຄູ່ຜົວເມຍ ເຊັ່ນ ຊັບເດີມ ແລະ ສິນສົມສ້າງ;
3. ໜີ້ສິນຂອງຄູ່ຜົວເມຍ;
4. ການຂໍຄ່າເບິ່ງແຍງລ້ຽງດູຜົວ, ເມຍ ຫຼື ລູກ;
5. ການເບິ່ງແຍງ ແລະ ລ້ຽງດູພໍ່ແມ່;
6. ການຮັບຮູ້ການເປັນສາຍຍາດ;
7. ການຮັບຮູ້ເດັກເປັນລູກ ຫຼື ຮັບຮູ້ການເປັນພໍ່;
8. ການຮ້ອງຂໍເອົາລູກມາຢູ່ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ເບິ່ງແຍງດູແລຂອງຜົວ, ເມຍ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງ;
9. ຜົນປະໂຫຍດຂອງເດັກ ເຊັ່ນ ການໃສ່ຊື່, ນາມສະກຸນ ແລະ ສັນຊາດຂອງເດັກ;
10. ການແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ປົກຄອງ;
11. ການແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ຄຸ້ມຄອງຊັບສົມບັດຂອງເດັກ;
12. ການລະເມີດການໜັ້ນໝາຍ, ການສູ່ຂໍ້;
13. ການຮ່ວມປະເວນີກ່ອນການແຕ່ງດອງ;

14. ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງພາຍໃນຄອບຄົວທີ່ບໍ່ເປັນອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງ ເປັນຕົ້ນ ການນິນທາ, ການໃສ່ຮ້າຍ, ການປ້ອຍດ່າ, ການເຍາະເຍີ້ຍສຽດສີ, ການກົດກັ້ນບໍ່ໃຫ້ເຄື່ອນໄຫວວຽກງານທາງສັງຄົມ, ການບໍ່ຊ່ວຍ ເຫຼືອກັນທຳມາຫາກິນ, ການບໍ່ຮ່ວມກັນສຶກສາອົບຮົມລູກ;

15. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງອື່ນກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນຄອບຄົວ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 19 ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ

ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ ເລັກນ້ອຍ, ບໍ່ຮ້າຍແຮງ ແລະ ມີຄ່າເສຍຫາຍບໍ່ຫຼວງຫຼາຍ ເປັນຕົ້ນ ການລ້ຽງສັດທີ່ປ່ອຍ ກິນແໜ້ນໃນ ຊຸມຊົນ, ການຈຸດຂີ້ເຫຍື້ອ, ການປ່ອຍນ້ຳເປື້ອນໃສ່ຖະໜົນ.

ມາດຕາ 20 ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບແຮງງານ

ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບແຮງງານ ແມ່ນຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ນອກລະບົບຫົວໜ່ວຍແຮງງານ ແລະ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບຜູ້ອອກແຮງງານທີ່ເຮັດວຽກໃນຄົວເຮືອນ.

ໃນການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບແຮງງານ ໜ່ວຍງານແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມຂັ້ນບ້ານ ເປັນຜູ້ປະສານສົມທົບກັບໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ເພື່ອດຳເນີນການໄກ່ເກ່ຍ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນດຳລັດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານແຮງງານ. ໃນກໍລະນີ ບໍ່ມີໜ່ວຍງານດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ເປັນຜູ້ດຳເນີນການໄກ່ເກ່ຍ.

ມາດຕາ 21 ການກະທຳຜິດທາງອາຍາ

ການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ທີ່ກຳນົດໃຫ້ໄກ່ເກ່ຍ ມີດັ່ງນີ້:

1. ການກະທຳຜິດທີ່ມີມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍທາງດ້ານຊັບສິນຕຳກວ່າ 1.000.000 ກີບ (ໜຶ່ງລ້ານກີບ) ຍົກເວັ້ນການຊົງຊັບ, ການປຸ້ນຊັບ, ການກະທຳຜິດເປັນອາຈິນ ຫຼື ການກະທຳຜິດທີ່ບໍ່ເຂັດຫຼາຍ;

2. ການກະທຳຜິດທີ່ຜູ້ເສຍຫາຍບໍ່ໄດ້ຮ້ອງຟ້ອງໃຫ້ດຳເນີນຄະດີ, ແຕ່ໄດ້ຮ້ອງຂໍໃຫ້ມີການໄກ່ເກ່ຍຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ຄື:

- ການທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍລະຫວ່າງຍາດໃກ້ຊິດທີ່ບໍ່ມີການບາດເຈັບສາຫັດ ຫຼື ບໍ່ເສຍອົງຄະ ຍົກເວັ້ນການ ທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ, ຜູ້ມີອາຍຸແຕ່ ຫົກສິບ ປີ ຂຶ້ນໄປ, ຜູ້ເສຍອົງຄະ, ການກະທຳເປັນອາຈິນ ຫຼື ການກະທຳຜິດທີ່ບໍ່ເຂັດຫຼາຍ;

- ການນິນທາ, ການໃສ່ຮ້າຍ, ການປ້ອຍດ່າ, ການໝິ່ນປະໝາດຊາກສົບ ຫຼື ຊື່ສຽງຂອງຜູ້ຕາຍ;

- ການທຳມິດສະຈານ;

- ການກະທຳຜິດຕໍ່ກຳມະສິດສ່ວນຕົວຂອງຍາດໃກ້ຊິດ;

- ການລ່ວງລະເມີດເຄຫະສະຖານ ແລະ ການລ່ວງລະເມີດຄວາມລັບສ່ວນຕົວ.

ມາດຕາ 22 ການກະທຳຜິດຂອງເດັກ

ການກະທຳຜິດຂອງເດັກທີ່ກຳນົດໃຫ້ໄກ່ເກ່ຍ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ເດັກທີ່ມີອາຍຸຕຳກວ່າ ສິບຫ້າ ປີ ທີ່ໄດ້ກະທຳຜິດຢ່າງຮ້າຍແຮງ, ກະທຳຜິດເປັນອາຈິນ ຫຼື ມີການຈັດ ຕັ້ງເປັນກຸ່ມ ຫຼື ການກະທຳຜິດໃນສະຖານຄະຣູໂທດ;

2. ເດັກທີ່ມີອາຍຸແຕ່ ສິບຫ້າ ປີ ຂຶ້ນໄປ ແຕ່ຕຳກວ່າ ສິບແປດ ປີ ຫາກໄດ້ກະທຳຜິດທາງອາຍາໃນສະຖານລະຫຼຸໂທດ ແລະ ໂທສານຸໂທດ ຊຶ່ງກົດໝາຍໄດ້ກຳນົດໂທດຕັດອິດສະລະພາບຕຳກວ່າ ສາມປີ;

3. ການກະທຳຜິດຂອງເດັກທີ່ມີອາຍຸ ແຕ່ ສິບຫ້າ ປີ ຂຶ້ນໄປ ແຕ່ຕຳກວ່າ ສິບແປດ ປີ ແລະ ມີອົງປະກອບຂອງການກະທຳຜິດທາງອາຍາຢ່າງຄົບຖ້ວນ ແຕ່ໄດ້ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍຕຳກວ່າ 1.000.000 ກີບ (ໜຶ່ງລ້ານກີບ) ຍົກເວັ້ນ ການຍາດຊົງຊັບ, ການປຸ້ນຊັບ, ການກະທຳຜິດທີ່ບໍ່ເຂັດຫຼາຍ ຫຼື ເປັນອາຈິນ.

ໝວດທີ 4 ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການໄກ່ແກ່ຍ

ມາດຕາ 23 ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການໄກ່ແກ່ຍ ມີດັ່ງນີ້:

1. ຄູ່ກໍລະນີ;
2. ບຸກຄົນທີສາມ;
3. ສະມາຊິກຄອບຄົວ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງຂອງຄູ່ກໍລະນີ;
4. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕາມການເຊັນ.

ມາດຕາ 24 ຄູ່ກໍລະນີ

ຄູ່ກໍລະນີ ແມ່ນຜູ້ຮ້ອງຂໍ ແລະ ຜູ້ຖືກຮ້ອງຂໍ.

ຜູ້ຮ້ອງຂໍ ແມ່ນບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍ ຫຼື ສະເໜີ ຕໍ່ໜ່ວຍໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ກ່ຽວກັບສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຕົນ ທີ່ຖືກຜູ້ອື່ນລະເມີດ ຫຼື ໄດ້ແຍ່ງ.

ຜູ້ຖືກຮ້ອງຂໍ ແມ່ນບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ຖືກຮ້ອງຂໍວ່າ ໄດ້ລະເມີດ ຫຼື ໄດ້ແຍ່ງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ອື່ນ.

ໃນກໍລະນີ ທີ່ຄູ່ກໍລະນີຫາກເປັນຄົນຕ່າງປະເທດ, ຄົນຕ່າງດ້າວ ແລະ ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດ ທີ່ບໍ່ຮູ້ພາສາລາວສາມາດເອົາຜູ້ແປພາສາເຂົ້າຮ່ວມນໍາ, ສ່ວນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ໃຫ້ເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຄູ່ກໍລະນີນັ້ນ.

ຄູ່ກໍລະນີ ມີ ສິດ ດັ່ງນີ້:

1. ຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍ, ອະທິບາຍ ຫຼື ຊີ້ແຈງກ່ຽວກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ;
2. ຂໍ ເບິ່ງ, ອ່ານ, ຈິດກ່າຍ ຫຼື ສໍາເນົາ ເນື້ອໃນເອກະສານທີ່ຈໍາເປັນ ໃນສໍານວນຂໍ້ຂັດແຍ່ງ;
3. ຕັ້ງຄໍາຖາມ, ເຈລະຈາ, ປະນີປະນອມ ກັບຄູ່ກໍລະນີຝ່າຍກົງກັນຂ້າມ, ບຸກຄົນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ;
4. ສະເໜີຄ້ານຕົວຜູ້ໄກ່ແກ່ຍ ດ້ວຍເຫດຜົນທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້;
5. ຮັບເອົາ ຫຼື ບໍ່ຮັບເອົາ ຜົນຂອງການໄກ່ແກ່ຍ;
6. ທວງໃຫ້ປະຕິບັດຜົນຂອງການໄກ່ແກ່ຍ;
7. ນໍາໃຊ້ສິດອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ຄູ່ກໍລະນີ ມີ ພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ຕາມການເຊັນ ຫຼື ການນັດໝາຍ ຂອງໜ່ວຍໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
2. ສະໜອງ ຂໍ້ມູນ, ຫຼັກຖານ ເພື່ອຢັ້ງຢືນເຫດການ ທີ່ຕົນຖືວ່າເປັນບ່ອນອີງໃນການຮ້ອງຂໍ ຫຼື ສະເໜີ, ອະທິບາຍ ຫຼື ຊີ້ແຈງ ກ່ຽວກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ;
3. ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການໄກ່ແກ່ຍຄົນລະເຄິ່ງ;
4. ເຄົາລົບ ແລະ ປະຕິບັດ ລະບຽບຂອງການໄກ່ແກ່ຍ;
5. ປະຕິບັດຜົນຂອງການໄກ່ແກ່ຍ;
6. ປະຕິບັດພັນທະອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 25 ບຸກຄົນທີສາມ

ບຸກຄົນທີສາມ ແມ່ນບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄກ່ແກ່ຍ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທໍາຂອງຕົນ ທີ່ຕິດພັນກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ.

ບຸກຄົນທີສາມ ມີສິດ ແລະ ພັນທະ ຄືກັນກັບຄູ່ກໍລະນີ ຍົກເວັ້ນ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການໄກ່ແກ່ຍ.

ມາດຕາ 26 ສະມາຊິກຄອບຄົວ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງຂອງຄູ່ກໍລະນີ

ສະມາຊິກຄອບຄົວ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງຂອງຄູ່ກໍລະນີ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມການໄກ່ເກ່ຍ ເພື່ອຮັບຮູ້, ສະໜອງຂໍ້ມູນ, ຫຼີກຖານ, ໃຫ້ການແນະນຳ ແລະ ປະກອບຄຳເຫັນໃນການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ.

ມາດຕາ 27 ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕາມການເຊີນ

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕາມການເຊີນ ແມ່ນຜູ້ທີ່ຖືກເຊີນ ໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມ ໃນການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ຊຶ່ງອາດແມ່ນຜູ້ຕາງໜ້າ ແນວລາວສ້າງຊາດ, ແມ່ຍິງ, ຊາວໜຸ່ມ, ຜູ້ອາວຸໂສ ຫຼື ຜູ້ຊົງຄຸນວຸດທິ, ຜູ້ຕາງໜ້າເຜົ່າ ຫຼື ຊົງຊາວ, ຫົວໜ້າຈຸ ຫຼື ຫົວໜ້າໜ່ວຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງບ້ານ, ຜູ້ຕາງໜ້າການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ.

ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ອາດເຊີນບຸກຄົນໃດໜຶ່ງຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ເທິງນີ້ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄກ່ເກ່ຍ.

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕາມການເຊີນ ມີ ສິດ ແລະ ພັນທະ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄກ່ເກ່ຍ ຕາມການເຊີນ;
2. ຊ່ວຍໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ໃນການສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ແນະນຳຄູ່ກໍລະນີ;
3. ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານວິຊາການ ເພື່ອຍົກສູງຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດຂອງຕົນ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ;
4. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດພັນທະອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ໜວດທີ 5

ຂັ້ນຕອນ ແລະ ການສິ້ນສຸດການໄກ່ເກ່ຍ

ມາດຕາ 28 ຂັ້ນຕອນຂອງການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

1. ການຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍ;
2. ການຮັບຄຳຮ້ອງຂໍ;
3. ການຄົ້ນຄວ້າຄຳຮ້ອງຂໍ;
4. ການກະກຽມໃຫ້ແກ່ການໄກ່ເກ່ຍ;
5. ການດຳເນີນການໄກ່ເກ່ຍ.

ມາດຕາ 29 ການຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍ

ເມື່ອມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງເກີດຂຶ້ນ ຊຶ່ງຄູ່ກໍລະນີບໍ່ສາມາດຕົກລົງແກ້ໄຂກັນໄດ້ດ້ວຍວິທີອື່ນແລ້ວ ຄູ່ກໍລະນີຝ່າຍໃດ ຝ່າຍໜຶ່ງ ທີ່ເຫັນວ່າສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຕົນ ຖືກລະເມີດ ຫຼື ໂຕ້ແຍ່ງ ມີສິດຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍ ຕໍ່ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ບ່ອນທີ່ຕົນອາໄສຢູ່ ຫຼື ບ່ອນທີ່ຂໍ້ຂັດແຍ່ງເກີດຂຶ້ນ ເພື່ອໃຫ້ໄກ່ເກ່ຍ.

ສຳລັບຄູ່ກໍລະນີ ທີ່ບໍ່ສາມາດຂຽນຄຳຮ້ອງຂໍ ກໍ່ມີສິດເຂົ້າໄປຮ້ອງຂໍທາງປາກເປົ່າກໍ່ໄດ້.

ມາດຕາ 30 ການຮັບຄຳຮ້ອງຂໍ

ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຕ້ອງຮັບເອົາຄຳຮ້ອງຂໍ ຂອງຄູ່ກໍລະນີ ດ້ວຍການຈົດເຂົ້າໃນປື້ມບັນທຶກຂາເຂົ້າ ພ້ອມທັງເຮັດເອກະສານຕິດຕາມໃຫ້ຜູ້ຮ້ອງຂໍ ເພື່ອຄວາມສະດວກໃນການຕິດຕາມ.

ສຳລັບການຮ້ອງຂໍທາງປາກເປົ່າ ໃຫ້ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຈົດບັນທຶກເນື້ອໃນການຮ້ອງຂໍນັ້ນ ແລ້ວອ່ານໃຫ້ຜູ້ຮ້ອງຂໍຟັງ ພ້ອມທັງລົງລາຍເຊັນ ແລະ/ຫຼື ແປະໂປ່ມີໃສ່ບົດບັນທຶກໄວ້ ເພື່ອເປັນຫຼັກຖານ.

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍແລ້ວ ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂຶ້ນບ້ານ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຝ່າຍທີ່ຖືກຮ້ອງຂໍ ຊາບ ພາຍໃນກຳນົດ ສາມ ວັນ ເພື່ອໃຫ້ອະທິບາຍ, ຊີ້ແຈງ ຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ແລະ ຝ່າຍທີ່ຖືກຮ້ອງຂໍນັ້ນ ຕ້ອງສົ່ງຄໍາອະທິບາຍ, ຊີ້ແຈງຂອງຕົນໃຫ້ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂຶ້ນບ້ານ ພາຍໃນກຳນົດ ສີ່ ວັນ ນັບແຕ່ວັນ ໄດ້ຮັບການແຈ້ງ ເປັນຕົ້ນໄປ.

ການຮັບເອົາຄໍາອະທິບາຍ ຫຼື ການຊີ້ແຈງ ຂອງຜູ້ຖືກຮ້ອງຂໍ ກໍໃຫ້ປະຕິບັດຕາມວັກໜຶ່ງ ແລະ ສອງ ຂອງມາດຕານີ້.

ມາດຕາ 31 ການຄົ້ນຄວ້າຄໍາຮ້ອງຂໍ

ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂຶ້ນບ້ານ ຕ້ອງຄົ້ນຄວ້າຄໍາຮ້ອງຂໍ ຂອງຄູ່ກໍລະນີ ພາຍໃນກຳນົດ ສາມ ວັນ ນັບ ແຕ່ ວັນໄດ້ຮັບຄໍາຮ້ອງຂໍນັ້ນ ເປັນຕົ້ນໄປ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ຈະນຳມາດຳເນີນການ ໄກ່ເກ່ຍ.

ໃນກໍລະນີເຫັນວ່າ ມີຄວາມຈຳເປັນ ໃຫ້ນຳເອົາຂໍ້ຂັດແຍ່ງດັ່ງກ່າວ ໄປລາຍງານ ຂໍຄຳເຫັນ, ຂໍທິດຊີ້ນຳ ຈາກ ນາຍບ້ານ ຫຼື ຂໍຄຳເຫັນທາງດ້ານວິຊາການຈາກຫ້ອງການຍຸຕິທຳຂັ້ນເມືອງ ແລະ ພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ເມື່ອໄດ້ຄົ້ນຄວ້າແລ້ວ ເຫັນວ່າມີຄວາມສາມາດທີ່ຈະດຳເນີນການໄກ່ເກ່ຍໄດ້ ກໍໃຫ້ກະກຽມການໄກ່ ເກ່ຍ ແລະ ແຈ້ງໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີຊາບ.

ມາດຕາ 32 ການກະກຽມໃຫ້ແກ່ການໄກ່ເກ່ຍ

ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂຶ້ນບ້ານ ຕ້ອງກະກຽມ ບຸກຄະລາກອນ, ເນື້ອໃນ, ວັນ, ເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ ພ້ອມທັງອອກຫນັງສືເຊີນ ຄູ່ກໍລະນີ ແລະ ຜູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມການໄກ່ເກ່ຍ.

ມາດຕາ 33 ການດຳເນີນການໄກ່ເກ່ຍ

ການດຳເນີນການໄກ່ເກ່ຍ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມບາດກ້າວ ດັ່ງນີ້:

1. ການເປີດກອງປະຊຸມໄກ່ເກ່ຍ
 - 1.1. ກ່າວຈຸດປະສົງຂອງກອງປະຊຸມ;
 - 1.2. ແຈ້ງ ກ່ຽວກັບ:
 - ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນຂອງຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ, ຄູ່ກໍລະນີ ແລະ ຜູ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
 - ຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ຈະນຳມາໄກ່ເກ່ຍ;
 - ຄວາມໝາຍສຳຄັນ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງການໄກ່ເກ່ຍ;
 - ບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ;
 - ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງຄູ່ກໍລະນີ, ບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ;
 - ສິດໃນການຄ້ານຕົວຜູ້ໄກ່ເກ່ຍໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີຊາບ.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີການຄ້ານຕົວໂດຍມີເຫດຜົນ ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍທີ່ຖືກຄ້ານຕົວນັ້ນ ຕ້ອງຖອນຕົວອອກຈາກ ການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍທີ່ຍັງເຫຼືອ ຕ້ອງສົມທົບກັບຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທີ່ຖືກເຊີນ ສືບຕໍ່ ດຳເນີນການໄກ່ເກ່ຍ ແລະ ຖາມຄຳເຫັນຂອງຄູ່ກໍລະນີກ່ຽວກັບຄວາມພ້ອມໃນການໄກ່ເກ່ຍ ແລ້ວແຈ້ງ ລະບຽບຂອງການໄກ່ ເກ່ຍໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ຮັບຊາບ ແລະ ປະຕິບັດຕາມ.

2. ການມີຄຳເຫັນຂອງຄູ່ກໍລະນີ

ພາຍຫຼັງເປີດກອງປະຊຸມໄກ່ເກ່ຍແລ້ວ ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ ສະເໜີໃຫ້ຜູ້ຮ້ອງຂໍ ມີຄຳເຫັນກ່ອນ, ຫຼັງຈາກ ນັ້ນ ຈຶ່ງໃຫ້ຜູ້ຖືກຮ້ອງຂໍ ມີຄຳເຫັນແບບສັງລວມ, ກະທັດຮັດ, ເຂົ້າໃຈງ່າຍ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ການເລົ່າຄືນ ເຫດການ, ສາເຫດທີ່ພາໃຫ້ເກີດຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແລະ ຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງເຂົາເຈົ້າ ພ້ອມທັງຕິດຕາມ ຮັບຟັງ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດກຳໄດ້ບັນຫາຕ່າງໆ.

3. ການສະເໜີຄຳເຫັນ ຂອງບຸກຄົນທີສາມ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ

ພາຍຫຼັງຄູ່ກໍລະນີມີຄຳເຫັນສັນສຸດແລ້ວ ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ ສະເໜີ ໃຫ້ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ), ສະມາຊິກ ຄອບ ຄົວ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງ ມີຄຳເຫັນ ແລ້ວຈຶ່ງໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນມີຄຳເຫັນ.

4. ການສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ການປະນີປະນອມ

ພາຍຫຼັງຄູ່ກໍລະນີ, ບຸກຄົນທີສາມ (ຖ້າມີ), ສະມາຊິກຄອບຄົວ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງ ມີຄຳເຫັນແລ້ວ ຜູ້ ໄກ່ເກ່ຍສະເໜີໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕາມການເຊີນ ມີຄຳເຫັນ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ ຈຶ່ງສືບຕໍ່ ແລະ ຜັດປ່ຽນ ກັນສຶກສາອົບຮົມຄູ່ກໍລະນີ ດ້ວຍການອະທິບາຍ, ຊີ້ແຈງ, ຍົກເຫດ, ຍົກຜົນ, ຍົກໃຫ້ເຫັນຜົນໄດ້, ຜົນເສຍ ຂອງຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ຜົນປະໂຫຍດຂອງການໄກ່ເກ່ຍ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດປະນີປະນອມ ແລະ ຕົກລົງກັນ ໂດຍສັນຕິວິທີ.

ພາຍຫຼັງໄດ້ສຶກສາອົບຮົມຄູ່ກໍລະນີແລ້ວ ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ ຕ້ອງຖາມຄຳເຫັນຂອງເຂົາເຈົ້າ ວ່າພໍສາມາດ ຕົກລົງ ຫຼື ລົງລອຍກັນໄດ້ບໍ່. ຖ້າເຂົາເຈົ້າ ຫາກຍັງບໍ່ສາມາດຕົກລົງ ຫຼື ລົງລອຍກັນໄດ້ ກໍໃຫ້ສືບຕໍ່ສຶກສາ ອົບຮົມ ຕື່ມຈົນສຸດຄວາມສາມາດ.

ໃນກໍລະນີ ມີສາເຫດໃດໜຶ່ງຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 35 ຂອງດຳລັດສະບັບນີ້ ອາດມີການ ໂຈະ ຫຼື ເລື່ອນການໄກ່ເກ່ຍ.

5. ການສະຫຼຸບ ແລະ ປິດກອງປະຊຸມໄກ່ເກ່ຍ

ເມື່ອໄດ້ສຶກສາອົບຮົມຄູ່ກໍລະນີແລ້ວ ບໍ່ວ່າຜົນຂອງການໄກ່ເກ່ຍຈະອອກມາແນວໃດ ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ ຕ້ອງ ເຮັດບົດບັນທຶກ ແລ້ວອ່ານຊ້ອງໜ້າຄູ່ກໍລະນີ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ, ຖ້າເຫັນວ່າຖືກຕ້ອງແລ້ວ ໃຫ້ພ້ອມ ກັນລົງລາຍເຊັນ ແລະ/ຫຼື ແປະໂປ້ມືໄວ້ ເພື່ອເປັນຫຼັກຖານ.

ບົດບັນທຶກການໄກ່ເກ່ຍ ຕ້ອງເຮັດເປັນພາສາລາວ ເພື່ອເກັບຮັກສາໄວ້ໃນສໍານວນຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແລະ ສໍາ ເນົາ ໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີ ຜູ້ລະສະບັບ. ຈາກນັ້ນ, ຫົວໜ້າ ຫຼື ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ ມີຄຳເຫັນ ແລະ ກ່າວປິດກອງປະຊຸມ.

ມາດຕາ 34 ການໄກ່ເກ່ຍການກະທຳຜິດຂອງເດັກ

ການໄກ່ເກ່ຍການກະທຳຜິດຂອງເດັກ ນອກຈາກຈະປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນຂອງການໄກ່ເກ່ຍ ທີ່ໄດ້ ກຳ ນົດໄວ້ແຕ່ມາດຕາ 29 ຫາມາດຕາ 33 ຂອງດຳລັດສະບັບນີ້ແລ້ວ ຍັງຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຫຼັກການ, ວິທີ ການ ແລະ ມາດຕະການ ດັ່ງນີ້:

1. ຫຼັກການ

- ມີ ຂໍ້ມູນ, ຫຼັກຖານ ຮັດກຸມ, ໜັກແໜ້ນ ແລະ ຄົບຖ້ວນ;
- ມີການຮັບສາລະພາບຂອງເດັກຕໍ່ການກະທຳຜິດຂອງຕົນ ແລະ ມີການຍິນຍອມໃຫ້ໄກ່ເກ່ຍຂອງ ຄູ່ກໍລະນີ;

- ມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງເດັກ, ພໍ່ແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຜູ້ປົກປ້ອງອື່ນ;
- ວາງມາດຕະການຕໍ່ເດັກໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ, ຮັບປະກັນສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນ ຊອບທຳຂອງເດັກ.

2. ວິທີການ

- ຊອກຮູ້ປະຫວັດ, ພຶດຕິກຳຜ່ານມາຂອງເດັກ, ສະພາບການດຳລົງຊີວິດຂອງຄອບຄົວເດັກ;
- ຊອກຮູ້ສາເຫດຕົ້ນຕໍທີ່ພາໃຫ້ເດັກກະທຳຜິດ ໂດຍເຈດຕະນາ ຫຼື ຮູ້ເທົ່າບໍ່ເຖິງການ;
- ໃຊ້ວ່າຈາສຸພາບ, ອ່ອນໂຍນ ແລະ ນິ້ມນວນ, ໃຊ້ຄຳເວົ້າທີ່ເຂົ້າໃຈງ່າຍ;
- ສຶກສາອົບຮົມຄູ່ກໍລະນີ ໃຫ້ຮັບຮູ້, ເຂົ້າໃຈເຖິງເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລ້ວໃຫ້ມີການປະນີປະ ນອມ ກັນ;

- ການໄກ່ເກ່ຍການກະທຳຜິດຂອງເດັກ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນສາມຄັ້ງ ແລະ ແຕ່ລະຄັ້ງຫ່າງກັນບໍ່ເກີນ ສິບວັນ.

3. ມາດຕະການ

- ສຶກສາອົບຮົມໃຫ້ເດັກເຂົ້າໃຈຕໍ່ການກະທຳຜິດຂອງຕົນ;

- ໃຫ້ເດັກໄປຂໍອະໄພນຳຜູ້ຖືກເສຍຫາຍດ້ວຍວິທີການອັນເໝາະສົມ;
- ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທາງແພ່ງ ແຕ່ໃຫ້ພໍແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ;
- ມອບໃຫ້ພໍແມ່, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຜູ້ກ່າວເຕືອນ, ສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ຕິດຕາມ ຢ່າງໃກ້ຊິດ;
- ໃຫ້ເດັກເຂົ້າມາສະເໜີຕົວ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕາມວັນເວລາ ແລະ ສະຖານທີ່ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້;
- ນຳໃຊ້ມາດຕະການອື່ນທີ່ເໝາະສົມ ເຊັ່ນ ການອອກແຮງງານໃຫ້ສັງຄົມ ຕາມຄວາມເໝາະສົມກັບ ອາຍຸຂອງເດັກ.

ການວາງມາດຕະການໃສ່ເດັກນັ້ນ ບໍ່ໃຫ້ມີລັກສະນະເປັນການປະຈານ, ອອກແຮງງານໜັກ ຫຼື ອອກແຮງງານແບບເປີະເປື້ອນ ຊຶ່ງຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງເດັກ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ລະເມີດກົດໝາຍວ່າ ດ້ວຍແຮງງານ.

ມາດຕາ 35 ການໂຈະ ຫຼື ການເລື່ອນການໄກ່ເກ່ຍ

ໃນເວລາດຳເນີນການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ການໄກ່ເກ່ຍ ອາດຖືກໂຈະ ຫຼື ເລື່ອນ ໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

- ການໂຕ້ແຍ່ງກັນ ລະຫວ່າງຄູ່ກໍລະນີ ມີລັກສະນະເຄັ່ງຕຶງ ຫຼື ຮຸນແຮງ;
- ຄູ່ກໍລະນີ ຝ່າຍໜຶ່ງ ຫຼື ທັງສອງຝ່າຍ ຂໍໂຈະ ຫຼື ເລື່ອນ;
- ເກີດໄພພິບັດທຳມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ ນໍ້າຖ້ວມ, ພະຍຸ, ດິນເຈື່ອນ ຫຼື ເຫດຜົນອື່ນທີ່ເຫັນວ່າບໍ່ສາມາດ ດຳເນີນການໄກ່ເກ່ຍຕໍ່ໄປໄດ້.

ມາດຕາ 36 ການສິ້ນສຸດການໄກ່ເກ່ຍ

ການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຈະສິ້ນສຸດລົງໃນກໍລະນີໃດໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ຄູ່ກໍລະນີຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ ຫຼື ທັງໝົດບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໄກ່ເກ່ຍ;
2. ຄູ່ກໍລະນີສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້;
3. ຄູ່ກໍລະນີບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້;
4. ການຖອນຄຳຮ້ອງຂໍ;
5. ຄູ່ກໍລະນີຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງເສຍຊີວິດ ໂດຍບໍ່ມີຜູ້ສືບທອດ.

ໝວດທີ 6

ຜົນຂອງການໄກ່ເກ່ຍ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ມາດຕາ 37 ຜົນຂອງການໄກ່ເກ່ຍ

ຜົນຂອງການໄກ່ເກ່ຍ ແມ່ນການຕົກລົງ ຫຼື ບໍ່ຕົກລົງຂອງຄູ່ກໍລະນີ ຊຶ່ງຕ້ອງບັນທຶກໄວ້ໃນບົດບັນທຶກ ການໄກ່ເກ່ຍ.

ຜົນຂອງການໄກ່ເກ່ຍທີ່ຄູ່ກໍລະນີໄດ້ຕົກລົງກັນນັ້ນ ຕ້ອງບໍ່ຂັດກັບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 38 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຜົນຂອງການໄກ່ເກ່ຍ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ຜົນຂອງການໄກ່ເກ່ຍທີ່ຄູ່ກໍລະນີສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ ໃຫ້ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ສືບຕໍ່ຊຸກຍູ້ຄູ່ກໍລະນີປະຕິບັດພັນທະຕໍ່ກັນ ຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນໄວ້ໃນບົດບັນທຶກການໄກ່ເກ່ຍ;

2. ຜົນຂອງການໄກ່ເກ່ຍທີ່ຄູ່ກໍລະນີສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ ແຕ່ບໍ່ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ ຫຼື ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດໄດ້ສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງ ໃຫ້ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂຶ້ນບ້ານລົງຄຳເຫັນເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃສ່ບົດບັນທຶກ ການໄກ່ເກ່ຍນັ້ນ ພ້ອມທັງແນະນຳໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີນຳໃຊ້ສິດຂອງຕົນ ເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງດັ່ງກ່າວ;
3. ຜົນຂອງການໄກ່ເກ່ຍທີ່ຄູ່ກໍລະນີບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ ໃຫ້ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂຶ້ນບ້ານແນະນຳໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີນຳໃຊ້ສິດຂອງຕົນ ເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງດັ່ງກ່າວ.

ໝວດທີ 7 ຄຳໃຊ້ຈ່າຍໃນການໄກ່ເກ່ຍ

ມາດຕາ 39 ການເກັບຄຳໃຊ້ຈ່າຍ

ຄຳໃຊ້ຈ່າຍໃນການໄກ່ເກ່ຍ ແມ່ນຄຳໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຮັບໃຊ້ເຂົ້າໃນການໄກ່ເກ່ຍ. ການເກັບຄຳໃຊ້ຈ່າຍນັ້ນ ໃຫ້ເກັບບໍ່ເກີນ 200.000 ກີບ (ສອງແສນກີບ) ຕໍ່ໜຶ່ງຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ໂດຍໃຫ້ເກັບຈາກຄູ່ກໍລະນີ ຝ່າຍລະເຄິ່ງ. ຄຳໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວ ອາດມີການປ່ຽນແປງເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ໂດຍມອບໃຫ້ກະຊວງຍຸຕິທຳ ປະສານສົມ ທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄົ້ນຄວ້າ ແລ້ວນຳສະເໜີລັດຖະບານພິຈາລະນາ.

ມາດຕາ 40 ການຍົກເວັ້ນການເກັບຄຳໃຊ້ຈ່າຍ

ໃນກໍລະນີຄູ່ກໍລະນີ ທັງສອງຝ່າຍ ຫຼື ຝ່າຍໃດຝ່າຍໜຶ່ງ ບໍ່ສາມາດເສຍຄຳໃຊ້ຈ່າຍຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 39 ຂອງດຳລັດສະບັບນີ້ ຍ້ອນຄວາມທຸກຍາກຂາດເຂີນ ໂດຍມີການຢັ້ງຢືນຈາກອົງການປົກຄອງບ້ານ ກໍໃຫ້ຍົກເວັ້ນການເກັບຄຳໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວ.

ໝວດທີ 8 ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂຶ້ນບ້ານ

ມາດຕາ 41 ທີ່ຕັ້ງ, ພາລະບົດບາດ

ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂຶ້ນບ້ານ ແມ່ນການຈັດຕັ້ງບໍ່ປະຈຳການຂອງບ້ານ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການເລືອກຕັ້ງຈາກປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານ ແລະ ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງຈາກ ເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເທດສະບານ, ເຈົ້ານະຄອນຕາມການສະເໜີຂອງນາຍບ້ານໂດຍຜ່ານຫ້ອງການຍຸຕິທຳຂັ້ນເມືອງ ມີພາລະບົດບາດໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ແລະ ຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງ, ກວດກາ, ແນະນຳທາງດ້ານວິຊາການຂອງຫ້ອງການຍຸຕິທຳຂັ້ນເມືອງ.

ມາດຕາ 42 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂຶ້ນບ້ານ

- ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂຶ້ນບ້ານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:
1. ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຂໍ້ຂັດແຍ່ງ;
 2. ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບສາຍພົວພັນທາງແພ່ງ, ການຄ້າ, ຄອບຄົວ ແລະ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງອື່ນ ຕາມການສະເໜີຂອງຄູ່ກໍລະນີ ບົນພື້ນຖານກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ;
 3. ໄກ່ເກ່ຍການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ແລະ ການກະທຳຜິດຂອງເດັກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນປະມວນກົດໝາຍອາຍາ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການດຳເນີນຄະດີເດັກ;
 4. ສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ໃຫ້ການແນະນຳແກ້ຄູ່ກໍລະນີ;
 5. ຕິດຕາມ, ຊຸກຍູ້ ໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜົນຂອງການໄກ່ເກ່ຍ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນ;
 6. ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານວິຊາການ ເພື່ອຍົກສູງຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດຂອງຕົນ;

7. ເກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ແລະ ນຳໃຊ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວ ເຂົ້າໃນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງຕົນ;
8. ປະສານສົມທົບ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມໃນການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ນິຕິກຳຕ່າງໆ;
9. ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຮ່ວມມືໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ແລະ ວຽກງານຍຸຕິທຳ;
10. ລາຍງານການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານຂອງຕົນຕໍ່ອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຫ້ອງການຍຸຕິທຳຂັ້ນເມືອງ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
11. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 43 ໂຄງປະກອບບຸກຄະລາກອນ

ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ປະກອບດ້ວຍ ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ ຫ້າ ຄົນ ໂດຍມີ ຫົວໜ້າ ໜຶ່ງ ຄົນ, ຮອງຫົວໜ້າ ໜຶ່ງ ຄົນ ແລະ ສະມາຊິກ ສາມ ຄົນ.

ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ອາດມີຜູ້ຊ່ວຍວຽກໃນເວລາດຳເນີນການໄກ່ເກ່ຍກໍໄດ້.

ມາດຕາ 44 ມາດຕະຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ

ມາດຕະຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງຜູ້ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ເປັນພົນລະເມືອງລາວ, ມີທີ່ຢູ່ຖາວອນ ແລະ ດຳລົງຊີວິດຢູ່ພາຍໃນບ້ານນັ້ນ;
2. ມີອາຍຸແຕ່ ຊາວຫ້າ ປີ ຂຶ້ນໄປ, ມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ ແລະ ບໍ່ເປັນບ້າເສຍຈິດ;
3. ບໍ່ເຄີຍຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດ;
4. ມີຄວາມຮູ້ທາງດ້ານກົດໝາຍໃນລະດັບໃດໜຶ່ງ;
5. ເປັນແບບຢ່າງທີ່ດີໃນການດຳລົງຊີວິດ, ໄດ້ຮັບຄວາມເຄົາລົບນັບຖື ແລະ ຄວາມໄວ້ວາງໃຈຈາກປະຊາຊົນ ຢູ່ພາຍໃນບ້ານ;
6. ມີຄວາມສາມາດໃນການເຕົ້າໂຮມຄວາມສາມັກຄີ, ມີພອນສະຫວັນໃນການສຶກສາອົບຮົມ ແລະ ໃຫ້ ການແນະນຳກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ;
7. ບໍ່ເປັນພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ, ທະຫານ ຫຼື ຕຳຫຼວດ.

ມາດຕາ 45 ຈັນຍາບັນຂອງຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ

ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ ຕ້ອງມີຈັນຍາບັນ ດັ່ງນີ້:

1. ວາງຕົວເປັນກາງ;
2. ຫຼີກເວັ້ນອະຄະຕິຕ່າງໆ;
3. ມີຄວາມປະພຶດທີ່ດີ, ວາງຕົວໃຫ້ເໝາະສົມກັບບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຕົນ;
4. ມີຄວາມທຸ່ນທ່ຽງ, ອົດທົນ, ອົດກັ້ນ ໃນເວລາໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ;
5. ຮັກສາຄວາມລັບຂອງຄູ່ກໍລະນີ.

ມາດຕາ 46 ການສິ້ນສຸດການເປັນຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ

ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ ຈະສິ້ນສຸດຈາກການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຕົນ ໃນກໍລະນີໃດໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ລາອອກ;
2. ຍົກຍ້າຍໄປຢູ່ບ່ອນອື່ນ;
3. ຖືກປົດ;
4. ເສຍຊີວິດ.

ໃນກໍລະນີຜູ້ໄກ່ເກ່ຍໃດໜຶ່ງ ຫາກສິ້ນສຸດການເປັນຜູ້ໄກ່ເກ່ຍແລ້ວ ໃຫ້ປະຊາຊົນພາຍໃນບ້ານດຳເນີນການເລືອກຕັ້ງເອົາຜູ້ອື່ນປ່ຽນແທນ.

ໝວດທີ 9

ຂໍ້ຫ້າມ

ມາດຕາ 47 ຂໍ້ຫ້າມສໍາລັບຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ

ຫ້າມຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ ມີ ພຶດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ສວຍໃຊ້ໜ້າທີ່ ເພື່ອຫາຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ຕົນເອງ, ຄອບຄົວ, ຍາດພີ່ນ້ອງ, ໝູ່ຄູ່;
2. ໃຊ້ອຳນາດເກີນຂອບເຂດ, ບັງຄັບ, ນາບຊູ່, ຂັດຂວາງ ຫຼື ຕັດສິນບັນຫາໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບຄຳເຫັນດີຂອງຄູ່ກໍລະນີ;
3. ນຸ່ງຖື ແລະ ໃຊ້ວາຈາ ບໍ່ສຸພາບ;
4. ກົດໜ່ວງຖວງດຶງ ຫຼື ທຳລາຍເອກະສານ ກ່ຽວກັບການໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
5. ນຳເອົາຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ບໍ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນດຳລັດສະບັບນີ້ ແລະ ບໍ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍມາໄກ່ເກ່ຍ;
6. ຈຳກັດ ຫຼື ຕັດສິດຂອງຄູ່ກໍລະນີ;
7. ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ສູນ/ຫ້ອງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແກ້ໄຂສຳເລັດ ແລະ ຄະດີທີ່ມີຄຳຕັດສິນຂອງສານໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເດັດຂາດແລ້ວ;
8. ຕັດສິນວ່າຝ່າຍໃດຖືກ ຫຼື ຝ່າຍໃດຜິດ.
9. ປັບໃໝ ຫຼື ລົງໂທດ ຄູ່ກໍລະນີ;
10. ບໍ່ໃຫ້ລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຫຼື ປະກອບຫຼັກຖານ ກ່ອນການໄກ່ເກ່ຍ;
11. ເປີດເຜີຍຄວາມລັບຂອງຄູ່ກໍລະນີ;
12. ມີພຶດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ.

ນອກຈາກຂໍ້ຫ້າມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ເທິງນີ້ແລ້ວ ໃນການໄກ່ເກ່ຍການກະທຳຜິດຂອງເດັກ ຍັງຫ້າມໄກ່ເກ່ຍໃນກໍລະນີ ດັ່ງນີ້:

- ເດັກບໍ່ຮັບສາລະພາບ, ເດັກ ແລະ ຄູ່ກໍລະນີບໍ່ຍິນຍອມໃຫ້ໄກ່ເກ່ຍ;
- ຜູ້ໃຫຍ່ກະທຳຜິດຕໍ່ເດັກ;
- ບໍ່ມີເດັກເຂົ້າຮ່ວມ ໃນຄັ້ງທຳອິດ.

ມາດຕາ 48 ຂໍ້ຫ້າມສໍາລັບຄູ່ກໍລະນີ

ຫ້າມຄູ່ກໍລະນີ ມີ ພຶດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ສະໜອງ ຂໍ້ມູນ ຫຼື ເອກະສານທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມເປັນຈິງ;
2. ບັງຄັບ, ນາບຊູ່, ຂັດຂວາງ, ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງຕໍ່ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ, ຄູ່ກໍລະນີ, ບຸກຄົນທີ່ສາມ ແລະ ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມອື່ນ;
3. ນຸ່ງຖື ແລະ ໃຊ້ວາຈາ ບໍ່ສຸພາບ;
4. ສະໜອງຜົນປະໂຫຍດໃດໜຶ່ງແກ່ຜູ້ໄກ່ເກ່ຍ;
5. ນຳເອົາ ອາວຸດ ຫຼື ວັດຖຸ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ໃນເວລາເຂົ້າຮ່ວມການໄກ່ເກ່ຍ;
6. ມີພຶດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 49 ຂໍ້ຫ້າມສໍາລັບບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງອື່ນ

ຫ້າມບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງອື່ນ ມີ ພຶດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ບໍ່ໃຫ້ການຮ່ວມມື ຫຼື ຂັດຂວາງການເຄື່ອນໄຫວປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ;
2. ບຸຍົງຄູ່ກໍລະນີ ບໍ່ໃຫ້ໃຊ້ບໍລິການ ຫຼື ບໍ່ເຂົ້າຮ່ວມການໄກ່ເກ່ຍ;
3. ເປັນສື່ກາງໃນການທວງເອົາ ຫຼື ຮັບເອົາຜົນປະໂຫຍດໃດໜຶ່ງ ຈາກການໄກ່ເກ່ຍ;

4. ໃຫ້ຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ສົມຮູ້ຮ່ວມຄິດ, ປອມແປງ, ທຳລາຍເອກະສານ ຫຼື ຫຼັກການກ່ຽວກັບ ການໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ;
5. ບັງຄັບ, ນາບຊຸ່, ຂັດຂວາງ, ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ຫຼື ແຊກແຊງການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ໄກ່ແກ່ຍ;
6. ນຸ່ງຖື ແລະ ໃຊ້ວາຈາ ບໍ່ສຸພາບ;
7. ເປີດເຜີຍຄວາມລັບສ່ວນຕົວຂອງຄູ່ກໍລະນີ;
8. ນຳເອົາຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ມາໄກ່ແກ່ຍ;
9. ມີພຶດຕິກຳອື່ນ ທີ່ເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ.

ໝວດທີ 10

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ

ມາດຕາ 50 ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ

ກະຊວງຍຸຕິທຳ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງ ແລະ ເປັນໃຈກາງປະສານສົມທົບ ກະຊວງ, ຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ.

ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ກະຊວງຍຸຕິທຳ;
2. ພະແນກຍຸຕິທຳ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ;
3. ຫ້ອງການຍຸຕິທຳ ເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນ;
4. ອົງການປົກຄອງບ້ານ.

ມາດຕາ 51 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງກະຊວງຍຸຕິທຳ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ກະຊວງຍຸຕິທຳ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຜັນຂະຫຍາຍ ແນວທາງ ນະໂຍບາຍ, ລັດຖະທຳມະນູນ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການກ່ຽວກັບ ວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
2. ຄົ້ນຄວ້າສ້າງ ແລະ ປັບປຸງນິຕິກຳ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ແຜນການ, ໂຄງການ ກ່ຽວກັບວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
3. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ແຜນການ ແລະ ໂຄງການ ກ່ຽວກັບວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ພ້ອມທັງແນະນຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
4. ຊີ້ນຳ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;
5. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ການຈັດຕັ້ງ ແລະ ບຸກຄະລາກອນທີ່ຮັບຜິດຊອບການຄຸ້ມຄອງລັດ ກ່ຽວກັບວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
6. ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
7. ພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມືກັບ ຕ່າງປະເທດ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
8. ເກັບກຳສະຖິຕິ, ສະຫຼຸບ, ລາຍງານ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານໄກ່ແກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໃຫ້ລັດຖະບານ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;

9. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 52 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງພະແນກຍຸຕິທຳ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ພະແນກຍຸຕິທຳ ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ເປັນເສນາທິການໃຫ້ແກ່ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
2. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ແຜນການ ແລະ ໂຄງການ ກ່ຽວກັບວຽກງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ພ້ອມທັງແນະນຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
3. ຊີ້ນຳ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາ ຫ້ອງການຍຸຕິທຳ ເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
4. ສະໜອງເອກະສານ ແລະ ຄູ່ມືທີ່ຈຳເປັນສຳລັບ ການໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ໃຫ້ແກ່ຫ້ອງການຍຸຕິທຳ ເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
5. ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
6. ພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມື ກັບຕ່າງປະເທດ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຕາມການມອບໝາຍ;
7. ເກັບກຳສະຖິຕິ, ສະຫຼຸບ, ລາຍງານການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ໃຫ້ອົງການປົກຄອງຂັ້ນແຂວງ ແລະ ກະຊວງຍຸຕິທຳ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
8. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 53 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງຫ້ອງການຍຸຕິທຳ ເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຫ້ອງການຍຸຕິທຳ ເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ເປັນເສນາທິການໃຫ້ແກ່ເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເທດສະບານ, ເຈົ້ານະຄອນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
2. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ນຳສະເໜີ ເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເທດສະບານ, ເຈົ້ານະຄອນ ພິຈາລະນາຮັບຮອງ ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຕາມການສະເໜີຂອງອົງການປົກຄອງບ້ານ;
3. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ກົດໝາຍ, ລະບຽບການ, ແຜນການ ແລະ ໂຄງການ ກ່ຽວກັບວຽກງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ພ້ອມທັງແນະນຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
4. ຄຸ້ມຄອງທາງດ້ານວິຊາການ, ຊີ້ນຳ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາ ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
5. ສະໜອງເອກະສານ ແລະ ຄູ່ມືທີ່ຈຳເປັນ ໃຫ້ແກ່ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
6. ຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມທາງດ້ານວິຊາການ ໃຫ້ແກ່ໜ່ວຍໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
7. ໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ການກະທຳຜິດທາງອາຍາ ແລະ ການກະທຳຜິດຂອງເດັກ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນດຳລັດສະບັບນີ້ ບົນພື້ນຖານການຮ້ອງຂໍ ຫຼື ສະເໜີຂອງຄູ່ກໍລະນີ;
8. ປະສານສົມທົບກັບອົງການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
9. ພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມື ກັບຕ່າງປະເທດ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານໄກ່ເກ້ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຕາມການມອບໝາຍ;

10. ເກັບກຳສະຖິຕິ, ສະຫຼຸບ, ລາຍງານການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ໃຫ້ເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເທດສະບານ, ເຈົ້ານະຄອນ ແລະ ພະແນກຍຸຕິທຳແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;

11. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 54 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຂອງອົງການປົກຄອງບ້ານ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ອົງການປົກຄອງບ້ານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ສະເໜີລາຍຊື່ບຸກຄະລາກອນ ທີ່ໄດ້ຮັບເລືອກຕັ້ງເປັນຜູ້ໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ຕໍ່ເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເທດສະບານ, ເຈົ້ານະຄອນ ໂດຍຜ່ານຫ້ອງການຍຸຕິທຳຂັ້ນເມືອງ;
2. ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
3. ຄຸ້ມຄອງ, ຊີ້ນຳ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
4. ສ້າງເງື່ອນໄຂ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃຫ້ຄູ່ກໍລະນີ ສາມາດຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍ ຫຼື ສະເໜີ ຕໍ່ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
5. ຊຸກຍູ້ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ເກັບກຳສະຖິຕິ ແລະ ສະຫຼຸບກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງພາຍໃນບ້ານ ເພື່ອລາຍງານໃຫ້ ຫ້ອງການຍຸຕິທຳເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
6. ນຳໃຊ້ສິດ ແລະ ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 55 ເນື້ອໃນການກວດກາ

ການກວດກາວຽກງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ ມີ ເນື້ອໃນດັ່ງນີ້:

1. ການປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບວຽກງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
2. ການປະຕິບັດພາລະບົດບາດ, ສິດ, ໜ້າທີ່, ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ແບບແຜນວິທີເຮັດວຽກ ຂອງພະນັກງານ-ລັດຖະກອນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ໜ່ວຍໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ;
3. ການຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂອງອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານແຕ່ລະຂັ້ນ;
4. ການສ້າງ ແລະ ປະຕິບັດ ແຜນການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານໄກ່ເກ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຂັ້ນບ້ານ.

ມາດຕາ 56 ຮູບການກວດກາ

ການກວດກາ ມີ ສາມ ຮູບການ ດັ່ງນີ້:

1. ການກວດກາຕາມປົກກະຕິ;
2. ການກວດກາໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ;
3. ການກວດກາແບບກະທັນຫັນ.

ການກວດກາຕາມປົກກະຕິ ແມ່ນ ການກວດກາຕາມແຜນການທີ່ມີລັກສະນະກວດກາ ເປັນປະຈຳ ແລະ ມີກຳນົດເວລາອັນແນ່ນອນ.

ການກວດກາໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ແມ່ນ ການກວດການອກແຜນການ ເມື່ອເຫັນວ່າມີຄວາມ ຈຳເປັນ ໂດຍແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາ ຮູ້ກ່ອນ ຢ່າງໜ້ອຍ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ.

ການກວດກາແບບກະທັນຫັນ ແມ່ນ ການກວດກາ ເມື່ອເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ, ຮີບດ່ວນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ແຈ້ງລ່ວງໜ້າ ໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາຮູ້.

ການກວດກາ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ໝວດທີ 11

ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ທີ່ມີຜົນງານ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ມາດຕາ 57 ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ທີ່ມີຜົນງານ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຜົນງານດີເດັ່ນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດຳລັດສະບັບນີ້ ຈະໄດ້ຮັບການຍ້ອງຍໍ ຫຼື ນະໂຍບາຍອື່ນ ຕາມລະບຽບການ.

ມາດຕາ 58 ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ລະເມີດດຳລັດສະບັບນີ້ ຈະຖືກກ່າວເຕືອນ, ສຶກສາອົບຮົມ, ລົງວິໄນ, ປັບໃໝ, ໃຊ້ແທນຄ່າເສຍຫາຍທາງແພ່ງ ຫຼື ຖືກລົງໂທດທາງອາຍາ ຕາມກໍລະນີເປົ້າ ຫຼື ໜັກ.

ໝວດທີ 12

ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 59 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ກະຊວງຍຸຕິທຳ ເປັນເຈົ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດຳລັດສະບັບນີ້ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ໂດຍມີການປະສານສົມທົບກັບບັນດາກະຊວງ, ອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ກະຊວງ, ອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຈົ່ງຮັບຮູ້ ແລະ ປະຕິບັດດຳລັດສະບັບນີ້ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

ມາດຕາ 60 ຜົນສັກສິດ

ດຳລັດສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ພາຍຫຼັງໄດ້ລົງລາຍເຊັນ ແລະ ລົງຈົດໝາຍເຫດທາງລັດຖະການ ສືບທຳ

ວັນ.

ຕາງໜ້າ ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ
ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ

ພັນຄຳ ວິໄນ